

Sygn. akt III AUa 2492/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania T. P. (T. P.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa

na skutek apelacji ubezpieczonego T. P.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Bielsku-Białej z dnia 14 września 2011r. sygn. akt VI U 2619/10

oddala apelację.

/-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2492/11

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 października 2010 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. stwierdził, że w stosunku do ubezpieczonego T. P. począwszy od dnia 1 marca 2009 roku właściwym ustawodawstwem jest ustawodawstwo polskie.

Uzasadniając zajęte w sprawie stanowisko, organ rentowy podniósł, iż ubezpieczony T. P. do dnia wydania decyzji nie przedłożył formularza potwierdzającego zastosowanie ustawodawstwa brytyjskiego, co wskazuje, że nie został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania pracy najemnej w Wielkiej Brytanii a tym samym nie jest możliwe wydanie „zaświadczenia dotyczącego ustawodawstwa właściwego”.

Odwołanie od wskazanej decyzji wniósł pełnomocnik ubezpieczonego T. P. zarzucając jej naruszenie tj. art. 13 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE z dnia 29 kwietnia 2004 roku Nr 884/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE.L. 7.06.2004) oraz naruszenie art. 16 ust. 5 oraz art. 20 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE z dnia 16 września 2009 roku Nr 987/2009 dotyczącego wykonywania Rozporządzenia 883/2009 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE. L.09.284.1.) zwanego dalej Rozporządzeniem Wykonawczym.

W oparciu o przedstawione zarzuty skarżący domagał się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, iż odwołujący się T. P. począwszy od dnia 21 marca 2009 roku nie podlega ustawodawstwu polskiemu a właściwym ustawodawstwem począwszy od dnia 1 marca 2009 roku jest prawo brytyjskie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 14 września 2011 roku sygn. akt VI U 2619/10 Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w pkt 1 oddalił odwołanie obejmujące okres od dnia 1 marca 2009 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku, w pkt 2 w pozostałym zakresie umorzył postępowanie w sprawie, a w pkt 3 zniósł koszty postępowania wzajemnie między stronami.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony T. P. prowadzi działalność gospodarczą od dnia 1 lutego 2006 roku a od dnia 1 stycznia 2010 roku wykonuje pracę na rzecz (...) Ltd w L.. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika i ta okoliczność, że ubezpieczony posiada zezwolenie na pracę od dnia 1 stycznia 2010 roku na terytorium Anglii. Posiada europejską kartę ubezpieczenia nr (...) ważną do dnia 5 maja 2014 roku. Jak nadto ustalił Sąd I instancji ubezpieczony wystąpił do właściwej instytucji brytyjskiej o wydanie zaświadczenia i przebiegu jego ubezpieczenia w Wielkiej Brytanii uzyskując formularz E 101 z dnia 5 maja 2011 roku stwierdzający, iż właściwym ustawodawstwem dla wnioskodawcy z racji wykonywania pracy najmniej w Wielkiej Brytanii i prowadzenia działalności gospodarczej na terytorium Polski jest od dnia 6 kwietnia 2010 roku do dnia 5 kwietnia 2013 roku ustawodawstwo brytyjskie.

Organ rentowy decyzją z dnia 11 sierpnia 2011 roku stwierdził, iż dla ubezpieczonego właściwym ustawodawstwem w okresie od dnia 1 marca 2009 roku do dnia 6 kwietnia 2010 jest prawo polskie, a od dnia 6 kwietnia 2011 roku jest prawo brytyjskie,

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji stwierdził, iż wobec okoliczności, że ubezpieczony T. P. nie przedłożył wymaganego zaświadczenia E 101 za okres od dnia 1 stycznia 2010 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku a przed 1 stycznia 2010 roku nie wykonywał pracy najmniej na terytorium Wielkiej Brytanii, należało oddalić jego odwołanie za okres od dnia 1 marca 2009 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku. Mając na względzie okoliczność, że w trakcie procesu organ rentowy wydał decyzję z dnia 11 sierpnia 2011 roku o zaspokojeniu roszczenia dochodzonego za okres od 6 kwietnia 2010 roku Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w tym zakresie.

Uzasadniając zajęte stanowisko z punktu widzenia przepisów prawa Sąd I instancji powołał się na przepis art. 14 c lit. a rozporządzenia Rady EWG nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 roku w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego dla pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie.

Sąd Okręgowy nie stracił z pola widzenia i tej okoliczności, że z dniem 1 maja 2010 roku weszło w życie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego WE Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zastępujące rozporządzenie Nr 1408/71.

Sąd pierwszej instancji zwrócił nadto uwagę na przepis art. 12 A ust. 7 lit. a rozporządzenia Rady EWG Nr 574/72 z dnia 21 marca 1972 roku ustalający sposób stosowania rozporządzenia Nr 1408/71 i dotyczący odpowiedniego zaświadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego wyroku wniósł pełnomocnik ubezpieczonego.

Wnoszący środek odwoławczy zaskarżył opisany wyrok w części, tj. w zakresie orzeczenia zawartego w pkt 1 wyroku Sądu Okręgowego w Bielsku Białej VI Wydział

Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 14 września 2011 roku sygn. akt VI U 2619/10, którym Sąd I instancji oddalił odwołanie obejmujące okres od dnia 1 marca 2009 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku.

Apelujący zarzucił skarżonemu wyrokowi:

1. Naruszenie przepisów postępowania, w stopniu mającym wpływ na wynik sprawy, tj.:

a) naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów, skutkiem czego Sąd I instancji przyjął, że odwołujący się zawarł umowę o pracę najemną na rzecz (...) Ltd w L. od dnia 01.01.2010 r., podczas gdy w rzeczywistości odwołujący się wykonuje pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii od dnia 1.03.2009 r.,

b) naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędne przyjęcie, że uzyskanie i przedłożenie przez odwołującego się formularza E-101/A-1 jest obowiązkiem strony, a nie jej uprawnieniem, i to realizowanym tylko i wyłącznie dla celów dowodowych,

c) naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczne z bezwzględnie obowiązującym prawem, zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie, iż jedynie przedłożenie przez odwołującego się formularza E-101 / A-1 stanowi podstawę do jego wyłączenia z obowiązkowych ubezpieczeń w Państwie Członkowskim, w którym jest prowadzona pozarolnicza działalność gospodarcza, a jednocześnie przesądza o podleganiu pod ustawodawstwo innego Państwa Członkowskiego,

d) naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wyciągnięcie wniosków jedynie z części materiału dowodowego oraz pozostawienie pozostałej części materiału dowodowego poza zakresem rozważań Sądu I instancji, oraz jej nieuwzględnienie w procesie wyrokowania, w szczególności nieuwzględnienie przedłożonych przez odwołującego się dokumentów urzędowych potwierdzających fakt opłacania składek na brytyjski system ubezpieczenia społecznego przed dniem 1.01.2010 r.

2. Naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 14 „c” lit. a rozporządzenia Rady EWG Nr 1408/71 poprzez przyjęcie, że w sytuacji, gdy odwołujący się świadczy w tym samym czasie pracę najemną na rzecz pracodawcy w jednym Państwie Członkowskim, przy jednoczesnym wykonywaniu działalności gospodarczej w innym Państwie Członkowskim, organ rentowy jego miejsca zamieszkania ma prawo ustalić właściwe ustawodawstwo w drodze decyzji.

W oparciu o przedstawione zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez stwierdzenie, że właściwym ustawodawstwem dla ubezpieczonego od dnia 1 marca 2009 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku jest prawo brytyjskie oraz o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu za postępowanie przed Sądem I instancji.

Zdaniem skarżącego ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę najemną na terenie Wielkiej Brytanii przed dniem przyjętym przez Sąd Okręgowy za moment początkowy świadczenia pracy najemnej, a od uzyskiwanego tam wynagrodzenia płatnik zgodnie

z brytyjskim systemem ubezpieczeń społecznych odprowadzał składki na ubezpieczenie społeczne na rzecz ubezpieczonego T. P..

Nadto ubezpieczony argumentował, iż Sąd Okręgowy wydając zaskarżone orzeczenie oddalające odwołanie za okres od 1 marca 2009 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku doprowadził do sytuacji, w której złamana została jedna z podstawowych zasad prawa europejskiego a mianowicie zasada jednego ustawodawstwa. Zdaniem skarżącego ubezpieczony opłacając składki z tytułu świadczenia pracy najemnej, co miało zostać potwierdzone przedłożonymi dokumentami urzędowymi nie zakwestionowanymi przez organ rentowy, podlega w zaskarżonym okresie zarówno pod brytyjski jak i polski system zabezpieczenia społecznego. Według apelującego. Sąd I instancji niesłusznie podzielił stanowisko prezentowane przez organ rentowy, że nieprzedłożenie przez ubezpieczonego formularza E-101/A-1 wydanego przez brytyjski odpowiednik organu rentowego przesądza

o podleganiu pod system zabezpieczenia społecznego w Polsce. Skarżący argumentował,

iż dokument poświadczający ustawodawstwo właściwe jest dokumentem przedkładanym jedynie w celach dowodowych.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pełnomocnika ubezpieczonego T. P. nie zasługuje na uwzględnienie i podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Odwoławczego zaskarżony wyrok z dnia 14 września 2011 roku sygn. akt VI U 2619/10 w zakresie pkt 1 dotyczącego oddalenia odwołania obejmującego okres od dnia 1 marca 2009 roku do dnia 5 kwietnia 2010 roku odpowiada bowiem prawu.

Sąd Okręgowy przeprowadził co do zasady prawidłowe postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa materialnego ani postępowania, zarówno krajowego, w tym art. 233 § 1 k.p.c. jak i wspólnotowego, zaś poczynione przez niego ustalenia faktyczne Sąd II instancji podziela i przyjmuje za swoje.

Podejmując rozważania prawne w niniejszej sprawie należy odnotować okoliczności, iż w maju 2010 roku dotychczasowe rozporządzenia dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zostały zastąpione przez rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ Nr 883/2004 z dnia

29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE 1 166 z dnia 30 kwietnia 2004 roku ze zmianami) oraz przez rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ Nr 987/2009 z dnia

16 września 2009 roku dotyczące wykonywania wskazanego rozporządzenia.

Skoro rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ Nr 883/2004

z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE 1 166 z dnia 30 kwietnia 2004 roku ze zmianami) podtrzymało dotychczasowe rozwiązania, to należy zaakcentować, że sytuacja, w której pracownik wykonuje w jednym państwie członkowskim działalność gospodarczą zaś w innym kraju pracuje na podstawie umowy o pracę, jest uregulowana art. 11 oraz art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady /WE/ Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 roku w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. U. UE 1166 z dnia 30 kwietnia 2004 roku ze zmianami).

Zgodnie z powyższymi przepisami osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie podlegają ustawodawstwu tylko jednego Państwa Członkowskiego, natomiast osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego w którym wykonuje swą pracę najemną, lub jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisem ust 1.

Na obecnym etapie postępowania należy zwrócić uwagę na okoliczność, iż w sprawie spór dotyczy kwestii jakiemu ustawodawstwu podlegał ubezpieczony w okresie od 1 marca 2009 roku do 5 kwietnia 2010 roku z uwagi na wykonywaną pracę najemną w Wielkiej Brytanii.

Stwierdzić należy, iż analiza przepisów prawa wspólnotowego pozwala na stwierdzenie, że ubezpieczony w spornym okresie podlegałby prawu Wielkiej Brytanii, gdyby w sposób wiarygodny wykazał, że istotnie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę z pracodawcą w Anglii i opłacał składki na ubezpieczenie społeczne. Stwierdzić należy, iż ubezpieczony nie sprostął powyższemu zadaniu. Według Sądu Odwoławczego za takim ustaleniem nie przemawia przedłożona do akt wraz z tłumaczeniem umowa o pracę z dnia 1 marca 2009 roku (k. 70 akt sądowych).

W ocenie Sądu II instancji powyższe twierdzenie nie zostało usankcjonowane żadnymi innymi dokumentami urzędowymi. Odnosząc się zaś do twierdzeń ubezpieczonego zawartych w apelacji dotyczących przedstawienia odpowiedniego zaświadczenia i jego charakteru prawnego, to zważyć należy, iż ubezpieczony po prostu go nie przedstawił, stąd wszelkie ewentualne rozważania co do jego dobrowolnego lub obowiązkowego charakteru tracą na znaczeniu.

Nadto wbrew twierdzeniom skarżącego w niniejszej sprawie nie mamy w żaden sposób do czynienia z podleganiem przez ubezpieczonego systemowi ubezpieczenia zarówno brytyjskiemu jak i polskiemu, bowiem w prawidłowy sposób organ rentowy ustalił podleganie ubezpieczonego prawu polskiemu wobec okoliczności, iż podleganie ubezpieczeniu brytyjskiemu nie zostało w żaden sposób udowodnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA J. Pietrzak /-/ SSA I. Goik /-/ SSA M. Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek